

Onderstaand artikel is een reactie van Heike Roschanski en Afke de Groot op het artikel “Kinderen werken stiekem aan tapijten” uit de Volkskrant van woensdag 17 mei, pagina 6.

Dit artikel is op internet te vinden op:

<http://archieff.volkscrant.nl/zoek?SORT=date&FDOC=0&SEC=Buitenland&PRD=1m&text=MV+foundation>

De redactie van de Volkskrant heeft de reactie niet geplaatst.

Naar school gaan sluit werk niet uit

Afschaffing van kinderarbeid en het streven om iedereen naar school te kunnen laten gaan hangen nauw samen. Er is echter geen sprake van een rechtstreeks oorzaak-gevolg verband dat als er onderwijs wordt aangeboden kinderarbeid automatisch uit de wereld geholpen wordt. Kinderarbeid is een ingewikkeld fenomeen, ingebed in een sociale, politieke, economische en culturele context.

Bij deze willen wij graag een kritische noot plaatsen bij de visie op onderwijs en kinderarbeid die uitgedragen wordt door mevrouw Sinha van de Indiase MV Foundation in de Volkskrant van woensdag 17 mei. Hierin wordt onterecht uitgehaald naar Unicef die de “halfslachtige boodschap” zou geven dat kinderen naar school kunnen en ook kunnen werken. Daarbij is ze van mening dat kinderen gewoon niet moeten werken. Het fenomeen van kinderarbeid is echter niet zo simpel. Dergelijke uitspraken lijken volstrekt geen rekening te houden met de context waarin gezinnen leven.

Wij zijn het met haar eens dat het merendeel ouders zich ervan bewust is dat onderwijs belangrijk is voor kinderen. Kinderen werken dan ook niet, omdat ouders zich niet bewust zouden zijn van het belang van onderwijs. Factoren als de relevantie en kwaliteit van regulier onderwijs, en de noodzaak een steentje bij te dragen aan het inkomen van het huishouden spelen hierbij ook een rol.

Kinderarbeid houdt armoede in stand, maar het komt er ook uit voort. Armoede mag dus niet als “excuus” gebruikt worden voor het instandhouden van kinderarbeid. Er moet wel rekening gehouden worden met de sociaal-economische situatie van de familie. Willen we kinderarbeid echt aanpakken, dan is een combinatie van interventies noodzakelijk, waaronder het bevorderen van onderwijs, maar ook het verbeteren van de sociaal-economische situatie waarin families verkeren.

Bovendien behandelt het artikel niet wat er met de kinderen gebeurt als zij eenmaal onderwijs volgen. In hoeverre blijven deze kinderen regelmatig naar school gaan? En hebben deze kinderen een realistisch uitzicht op een baan die hun uit de vicieuze cirkel van armoede kan halen? Wij hebben in ons werk regelmatig gefrustreerde jongeren ontmoet die onderwijs hebben genoten en nu geen baan kunnen vinden. “Onderwijs is belangrijk, maar als ik gewerkt had, dan had ik nu tenminste vaardigheden gehad waarmee ik een baan zou kunnen vinden”, is een veelgehoorde klacht.

Werk mag scholing van het kind niet belemmeren, zoals ook artikel 32 van het VN kinderrechtenverdrag zeer terecht stelt, maar dit houdt niet in dat het kind naast schooltijd nooit mag werken. Ook volgens de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) mogen kinderen van 12 tot 14 jaar twee uur per dag werken. In veel gezinnen is het noodzakelijk dat ook de kinderen dan wel bijdragen aan het inkomen, of taken in het huishouden overnemen. De ergste vormen van kinderarbeid zijn hierbij natuurlijk onaanvaardbaar, maar die zijn ook niet te combineren met regulier onderwijs. Deze ergste vormen dienen met prioriteit uitgeroeid te worden.

Wij hebben bewondering voor organisaties zoals de MV Foundation die zich met hart en ziel inzetten om kinderen naar school te kunnen laten gaan. Maar het gevaar is dat men zich blind staart op onderwijs als enige optie voor de uitbanning van alle vormen van kinderarbeid. Idealiter zou scholing ingebed moeten zijn in andere interventies om kinderarbeid af te schaffen. Hierbij zou allereerst de nadruk moeten liggen op die vormen van kinderarbeid die het naar school gaan van kinderen belemmeren.